

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2023 r.

Pozycja 130

POSTANOWIENIE

z dnia 1 lipca 2016 r.

Sygn. akt Tw 7/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz – przewodniczący i sprawozdawca
Stanisław Biernat
Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Sejmiku Województwa Mazowieckiego o zbadanie zgodności:

art. 90 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, ze zm.) w zw. z art. 402 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672) z art. 167 ust. 4 w zw. z art. 166 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać wnioskowi dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W dniu 10 marca 2016 r. wpłynął do Trybunału Konstytucyjnego wniosek Sejmiku Województwa Mazowieckiego o zbadanie zgodności art. 90 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2015.1651, ze zm.; dalej: ustawa o ochronie przyrody) w zw. z art. 402 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2016.672; dalej: prawo ochrony środowiska) w zakresie, w jakim pozbawia samorząd województwa, reprezentowany przez marszałka województwa, dochodów z opłat i kar jako kompensaty za nakłady związane ze stosowaniem przepisów art. 83-89 ustawy o ochronie przyrody z art. 167 ust. 4 w zw. z art. 166 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK) wniosek przedstawiony przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego podlega wstępnemu rozpoznaniu. Na tym etapie postępowania Trybunał Konstytucyjny na posiedzeniu niejawnym (art. 81 ust. 1 ustawy o TK) w składzie trzech sędziów (art. 44 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o TK) bada, czy wniosek spełnia wymagania przewidziane w ustawie o TK (art. 60-62 ustawy o TK), czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 77 ust. 3 pkt 3 ustawy o TK), a w szczególności, czy zaskarżony akt norma-

tywny dotyczy spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy (art. 191 ust. 1 pkt 3-5 w zw. z art. 191 ust. 2 Konstytucji). Ponadto, wstępne rozpoznanie zapobiega nadaniu biegu wnioskowi w sytuacji, gdy postępowanie wszczęte przed Trybunałem Konstytucyjnym podlegałoby umorzeniu z powodu zbędności lub niedopuszczalności wydania orzeczenia (art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o TK), a także, jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia (art. 77 ust. 3 pkt 5 ustawy o TK). Tym samym wstępne rozpoznanie wniosku umożliwia – już w początkowej fazie postępowania – wyeliminowanie spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania.

2. W rozpatrywanej sprawie z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego wystąpił Sejmik Województwa Mazowieckiego. Wnioskodawca – stosownie do art. 62 ust. 2 pkt 1 ustawy o TK – dołączył do wniosku uchwałę nr 14/16 z 25 stycznia 2016 r.

Trybunał ustalił, że uchwała Sejmiku Województwa została podjęta przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji) i wyraża wolę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego (§ 1). Ponadto uchwała określa przedmiot i wzorce kontroli (§ 1), które są tożsame z zakresem zaskarżenia wyznaczonym w złożonym wniosku. Uchwała wskazuje także pełnomocników do reprezentowania Sejmiku Województwa w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym (§ 2).

W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że wniosek o zbadanie konstytucyjności zakwestionowanych przepisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji).

3. Trybunał przypomina, że w myśl art. 191 ust. 2 Konstytucji organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego są uprawnione do inicjowania abstrakcyjnej kontroli norm, jeżeli kwestionowany przez nie akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem ich działania. Co istotne, art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK wymaga, aby wnioskodawca, powołując przepis prawa lub statutu, uzasadnił to, że kwestionowana ustawa dotyczy spraw objętych jego zakresem działania.

3.1. Wykonując powyższy przepis, wnioskodawca wskazał art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2016.486; dalej: ustawa o samorządzie województwa), zgodnie z którym przekazanie województwu, w drodze ustawy, nowych zadań wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów.

3.2. Wnioskodawca kwestionuje art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody w zw. z art. 402 ust. 5 prawa ochrony środowiska.

Artykuł 90 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody stanowi, że czynności, o których mowa w art. 83–89 (tj. czynności, które związane są z wydawaniem decyzji dotyczących opłat i kar z tytułu usuwania drzew lub krzewów), w zakresie, w jakim są one wykonywane przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, w odniesieniu do nieruchomości będących własnością gminy – z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu – wykonuje starosta (ust. 1). Jeżeli prezydent miasta na prawach powiatu sprawuje funkcję starosty, czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje marszałek województwa (ust. 2).

Zgodnie zaś z art. 402 ust. 5 prawa ochrony środowiska wpływy z tytułu opłat za usunięcie drzewa lub krzewu oraz kar, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody (kary za usunięcie drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia lub bez zgody posiadacza nieruchomości, kary za zniszczenie drzewa lub krzewu oraz uszkodzenie drzewa spowodowane wykonywaniem praw w obrębie korony drzewa), stanowią w całości dochód

budżetu gminy, z wyjątkiem wpływów z tytułu opłat i kar nakładanych przez starostę, które stanowią w całości dochód budżetu powiatu oraz wpływów z tytułu opłat i kar nakładanych przez marszałka województwa, które stanowią w 35% przychód Narodowego Funduszu i w 65% – wojewódzkiego funduszu.

Sejmik Województwa skarży powyższe przepisy w zakresie, w jakim pozbawiają samorząd województwa, reprezentowany przez marszałka województwa, dochodów z opłat i kar jako kompensaty za nakłady związane ze stosowaniem przepisów art. 83-89 ustawy o ochronie przyrody.

3.3. W ocenie Trybunału zaskarżone przepisy mają wpływ na wysokość dochodów i wydatków wnioskodawcy. Dotyczą bowiem nowego zadania nałożonego na marszałka województwa, które związane jest z wydawaniem decyzji dotyczących usuwania drzew i krzewów położonych na nieruchomościach będących własnością powiatu. Z zadaniem tym wiąże się wydatki poniesione przez marszałka województwa na realizację tego zadania (np. stworzenie nowych stanowisk pracy) oraz dochody z tytułu nakładanych opłat i kar w ramach wydawanych decyzji. Co istotne, zgodnie z przyjętym w zakwestionowanych przepisach rozwiązaniem, wpływy z tytułu opłat i kar stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (35%) oraz wojewódzkiego funduszu (65%) nie zaś w całości dochód budżetu województwa, jak zostało to określone w odniesieniu do gmin i powiatów.

W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że Sejmik Województwa wykazał, iż art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody w zw. z art. 402 ust. 5 prawa ochrony środowiska dotyczą spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy (art. 191 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 191 ust. 2 Konstytucji w zw. z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK).

4. Trybunał ustalił, że wnioskodawca prawidłowo określił przedmiot kontroli oraz wzorce kontroli, a także uzasadnił sformułowane we wniosku zarzuty (art. 61 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o TK).

5. W tym stanie rzeczy Trybunał stwierdza, że skoro złożony wniosek spełnia wymagania przewidziane w ustawie o TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 77 ust. 3 ustawy o TK, to – na podstawie art. 77 ust. 5 tej ustawy – należało postanowić jak w sentencji.